

Prozorčići u svijet DOBRIH priča

*Sekana Hrvatin i Iva Tucić, odgajateljice
Dječji vrtić Viškovo
Viškovo*

Jesmo li zaboravili čitati djeci? Svjesni utjecaja koje na dijete ima priča s porukom, potičemo vas da pročitate ovaj članak. Vjerujemo da će vas ova 'priča' potaknuti da zavirite u neku od predloženih pripovijedaka za djecu.

*Ema K. (5,5 god.)
Čarobni cvijet, akvarel*

Razgovarajući o darivanju i blagdanim, primijetile smo kako djeca više ne vežu blagdane uz vrijednosti poput obiteljskog okupljanja i zajedništva, već ih blagdani asociraju na darivanje. Najčešće žele dobiti skupe igračke, a pokloni poput čokolade i naranči koje su nekad dobivala djeca, danas u njihovim očima gotovo nemaju vrijednost. Pitali smo djecu što je za njih Božić:

Mia: *Pokloni i Nova godina.*

Lea: *Pokloni.*

Dora: *Pokloni i veselje.*

Adventski kalendar s prozorčićima djeци je jedan od omiljenih 'dokaza' da Božić uskoro dolazi.

Svako-dnevno se otvara po jedan dan, odnosno prozorčić u kojem se nalazi slatkiš ili bombon. Ove godine odlučile smo adventski kalendar upotrijebiti na drugačiji način – kao 'prozor' u svijet dobrih priča.

U prozorčice smo, umjesto slatkiša, umetnule papiriće s naslovima priča koje govore o plemenitim postupcima, o nesebičnosti, o pobjedi dobra nad zlim. Birale smo priče čije poruke nisu aktualne samo u predblagdansko vrijeme, već mogu koristiti djeci i u njihovom cjelokupnom socio-emocionalnom razvoju. Djeca su s velikim nestrpljenjem iščekivala trenutak otvaranja prozorčića. Svaki bismo dan iz novog prozorčića izvukli papirić s naslovom nove priče, a onda bismo je pročitali. Razgovarali smo o njoj, crtali, slikali, izrađivali maskice za likove, glumili, a nadasve upijali poruke dobre i plemenitosti koje su te priče sadržavale. Željele smo ovom aktivnošću obogatiti dječje iskustvo novim doživljajima. Planirale smo obogatiti okruženje različitim aktivnostima i poticajima koji će djeci pomoći da šire pojam o sebi, drugima i životnim vrijednostima.

Postavile smo okvirne razvojne zadatke naših proširenih aktivnosti, a one su uključivale poticanje mašte i njezinog slobodnog izražavanja u likovnom, govornom, scenskom i glazbenom području, razvoj sposobnosti nenasilnog

rješavanja problema, razvoj pojma i pozitivne slike o sebi, razvoj samostalnosti, jačanje ustrajnosti u postizanju određenog cilja i razvoj suosjećanja kao i osjetljivosti prema potrebama drugih.

Priče s porukom

Prva priča koja se našla u prozorčiću naše kućice bila je 'Posljednji posao čarobnog štapića'. U njoj smo se susreli s pojmovima poput oholosti i nebrige za druge. Upitali smo djecu što znači biti ohol?

Dora: *Kad je netko prema nekom zločest.*

Fran: *Kad netko nekoga udari i kad se zločesto ponaša prema roditeljima.*

Mia: *Kad želiš imati što drugi ima.*

Sandro: *Kad želiš biti najbolji.*

Usljedila je priča 'Prijateljstvo' Marije Drobniak Posavec. Njome smo željele potaknuti osjećaj zajedništva i prijateljstva djece u skupini

Priča o dobroti i pomoći drugima, 'Čarobni cvijet' Valentina Katajeva, govori o djevojčici koja je dobila čarobni cvijet koji je ispunjavao sve želje, no najsretnija je bila kad je pomogla jednom dječaku da ozdravi. U priči 'Razbojnik sa žutom pjegom' govori se o neposluhu malih ptičica, kao i o opasnostima koje vrebaju kad maleni ostanu sami kod kuće. 'Naši snjegovići' Sanje Polak priča je o dječaku Janu koji je smislio način kako da njegov snjegović ne bude tužan i sam. 'Najbogatiji vrabac na svijetu' Eduarda Petiška je priča koja na poseban način govori o sebičnosti malog vrapčića koji je na kraju uočio svoje ponašanje i promijenio ga.

Djeca su opisala sebičnost:

Luka: *Kad ništa s nikim ne podijeliš.*

Mia: *Da ne daš drugome hranu i novce.*

Dora H: *To znači biti škrt.*

Priča o dobrodušnosti i dijeljenju s drugima, 'Helenina lopta' Štefanije Nađen, potaknula nas je na izradu prozora dobrih djela u koje smo zapisivali kad bi neko dijete učinilo neko dobro djelo.

• Mia je pomogla pospremiti igračke s kojima se Franka igrala.

• Luka je pomogao Jurju da se digne kad je pao.

• Dario je utješio Petru kad je bila tužna.

Priča naslova 'Lana i Pavo' Anje Rieger na pristupačan način daje djeci poruku da trebaju čuvati svoje igračke, govori o djevojčici Lani i njezinom medvjediću. Rado su pričali o tome kako oni čuvaju svoje igračke. Odlučile smo zadužiti djecu za red u pojedinim centrima te ih fotografirati kako pospremaju igračke. Svi su željeli imati slikovni dokaz svog marljivog rada pa je to postala dodatna motivacija za brigu o okruženju.

Uz priču 'Anina dobra vila' Anke Balent razgovarali smo o dobroti. Pitali smo djecu što misle zašto su oni dobri?

Iva: *Ja pospremim sestrine knjige.*

Tin: *Dignem brata kad padne jer je mali.*

Mia: *Dam svoju robicu kad mi bude mala nekome tko nema.*

Sljedeća priča, 'Pametnjaković', govori o dvojici dječaka koji su bili potpuno različitih karakternih osobina, ali su postali prijatelji. Tu su djeca mogla spoznati da smo svi različiti i da svatko od nas zna nešto dobro raditi. Odgovarajući na pitanje 'Što znaš dobro raditi?', djeca su dokazala da znaju prepoznati svoje sposobnosti.

Luka: *Dobro crtam i dobro vozim bicikl.*

Karla: *Crtam dobro.*

Paulo: *Dobro kosim travu oko kuće.*

Fran: *Ja se sam mogu dobro otuširati, oprati zube i sam ići spavati.*

Lea: *Znam dobro plesati, crtati i igrati se s barbikama.*

Priča Julie Donaldson 'Najotmjeniji div u gradu' govori o ljubaznosti i pomoći drugima. Div Jura je u namjeri da pomogne drugima zanemario svoju želju da bude otmjen. Priča 'Sebični div' Oscara Wildea, govori o sebičnosti, ali div ipak uviđa da to nije dobra osobina, pa odluči biti bolji a samim tim i veseliji. Iz kratke pričice 'Pahulje proljeća' Vjekoslave Huljić, djeca su saznala da uobraženost nije poželjna osobina. Priča 'Čudan ormar' Nade Mihoković Kumrić potiče djecu na urednost. U priči 'Gospodin Nosko nalazi prijatelje' Daniele Kulot, djeca saznaju o tome kako je važno potruditi se oko prijatelja i vjerovati mu.

Dramska igra je postala aktivnost koja se redovito nadovezuje na čitanje priče

Fotografiranje marljivih postala je dodatna motivacija za brigu o okruženju

Oživljavanje priča kroz dramsko-scenski izraz

Djeca se posebno svidjela priča o divu Juri koji je uvijek bio spreman pomoći svima koji se nađu nevolji. Priča je dinamična, a određeni dijelovi teksta se ponavljaju, što je djeci bilo osobito zanimljivo. Tražili su da im priču ponovno čitamo, pa su u igri spontano počeli izgovarati određene rečenice

iz priče. Uvidjele smo da je to dobar poticaj za osmišljavanje scenske igre. Zajedno smo izradili maskice od spužve inspirirane likovima iz priče. Djeca su odabirala pojedine likove i izgovarala pripadajući tekst. Kako nam je želja bila da sva djeca koja to žele dobiju ulogu, dodavale smo nove likove. Nastojale smo da sva djeca imaju prilike sudjelovati, pa su djeca manje sklona verbalnom izričaju sudjelovala u ulogama koje nemaju puno teksta ali su jednako važne za scenski prikaz (cvijeće, drveće, zečiči, mišići).

Gotovo sva djeca iz skupine su se uključila u dramsku igru, pomagali su jedni drugima u izgovaranju teksta, hrabрили se. Dodali smo u određenim trenucima i prigodnu instrumentalnu glazbu, pripremili sve potrebne materijale i rekvizite, pa je tako nastao i pravi mali scenski prikaz priče 'Najotmjeniji div u gradu', kojeg smo odlučili odigrati i pred roditeljima.

Zašto priče pomažu djeci?

Zašto smo za ostvarenje ovih zadaća odabrali priče? Priče na djecu ostavljaju snažan dojam, a djeca se, prema iskustvu, poistovjećuju s junacima priča te s oduševljenjem preuzimaju ponuđene ideje i prijedloge za

rješenje problema. Kroz priče i igru djeca se bave svojim problemima i aktivno rade na svom ponašanju, objasnjavaju Gerlinde Ortner, autorica knjige 'Bajke koje pomažu djeci'. Profesorica Vladimira Velički govori da priče pomažu u snalaženju u životnoj sredini i bude razumijevanje i odgovornost prema prirodi i drugim ljudima. One nude modele socijalizacije, modele ponašanja u skupini i društvu, pomažu odrastanju u svijetu u kojem je neophodno držati se određenih pravila, imati razumijevanje za želje drugih ljudi i svoje želje dovesti u sklad s okolinom. One pokazuju načine samoodlučivanja, mogućnosti rješavanja sukoba, mogućnosti promjene situacije, uče dijete izaći na kraj s osjećajima. One su nezaobilazan uvjet za razvoj mašte i kreativnosti. Djeca koja imaju sreću da mogu slušati priče koje im naglas čitaju odrasli, lakše i brže nauče govoriti i čitati. Djeca predškolske dobi, slušajući literaturu, razvijaju znatiželju i koncentraciju te prije počinju shvaćati koncepte prostora, vremena i uloga, a i njihov odnos prema knjigama i literaturi postaje mnogo prisniji. Čitanje djeci mora biti redovit događaj, poput rituala koji stvara neko očekivanje i želju za novim saznanjima.